

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

бакалавр

(освітній ступінь)

Кафедра політичних наук і права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету урбаністики
та просторового планування

/Алірза МАМЕДОВ/

30 червня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ

Політика регіонального розвитку

(назва освітньої компоненти)

шифр	назва спеціальності
281	Публічне управління та адміністрування
	назва освітньої програми
	Державне управління у сфері містобудівної діяльності

Розробники:

Перегида Є.В., д.п.н., проф.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політичних наук і права

протокол №13 від 30 червня 2023 року

Завідувач кафедри

/Євген ПЕРЕГУДА/

ВИТЯГ З РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ НА 2023-24 н.р.

шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма навчання: денна										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження заступником декана факультету	
		Кредитів на сем.	Обсяг годин						Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			Сам. роб.								
				Разом	у тому числі										
					Л	Лр		Пз	КП	КР	РГР				Конт. роб
281	Публічне управління та адміністрування ОП «Державне управління у сфері містобудівної діяльності»	3,0	90	30	14		16	60				1	Залік	5	

шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма навчання: заочна										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження заступником декана факультету	
		Кредитів на сем.	Обсяг годин						Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			Сам. роб.								
				Разом	у тому числі			КП	КР	РГР	Конт. роб				
					Л	Лр	Пз								
281	Публічне управління та адміністрування ОП «Державне управління у сфері містобудівної діяльності»	3,0	90	20	6		14	70				1	Залік	5	

Мета та завдання освітньої компоненти

Мета: оволодіння сучасними теоріями просторового розвитку суспільства, знаннями основних інститутів у сфері державного управління регіонами, концепціями та особливостями політики регіонального розвитку, формування вмінь та навичок щодо аналізу та формування регіональної політики.

Робоча програма містить витяг з робочого навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має опанувати здобувач, програмні результати навчання, дані щодо викладачів, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок здобувача, роз'яснення усіх аспектів організації освітнього процесу щодо засвоєння освітньої компоненти, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань. Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА (<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=4393>). Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідування аудиторних занять.

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	
ЗК 05	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 13	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).
Фахові компетентності	
ФК 02	Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.
ФК 07	Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.
Додаткові фахові компетентності	
ДФК 02	Здатність до самостійного аналізу та обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення діючих організаційних, правових, інституційних та інших механізмів державного управління в галузі містобудування, архітектури, просторового планування і забудови територій.
ДФК 04	Здатність фахово оцінювати рішення (дії або бездіяльність) різних суб'єктів публічного управління з питань містобудування, архітектури та будівництва, зокрема стосовно їхньої правомірності та обґрунтованості, відповідності чинному законодавству.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН 06	Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.
ПРН 08	Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.
ДПРН	Самостійно аналізувати та обґрунтовувати пропозиції щодо вдосконалення

02	діючих організаційних, правових, інституційних та інших механізмів державного управління в галузі містобудування, архітектури, просторового планування і забудови територій.
ДПРН 03	Приймати участь у підготовці проектів актів управління органів державної влади та/або органів місцевого самоврядування, в тому числі нормативно-правових, використовуючи прогресивні методики нормотворчої діяльності, аналітичної діяльності в публічному управлінні та містобудівного аналізу.
ДПРН 04	Уміти давати фахову оцінку рішенням (діям або бездіяльності) різних суб'єктів публічного управління з питань містобудування, архітектури та будівництва, зокрема стосовно їхньої правомірності та обґрунтованості, відповідності чинному законодавству.

Програма дисципліни

Змістовий модуль 1. Базові засади регіональної політики

Лекція 1. Територіальна організація суспільства (2 год.).

Територіальна організація суспільства: теоретичні засади та понятійний апарат. Базові концепти при дослідженні простору. Адміністративно-територіальний поділ. Чинники, принципи, рівні. Особливості територіального устрою та адміністративно-територіального поділу в Україні. Форма державного устрою. Автономії.

Практичне заняття 1

Практичне заняття 2

Лекція 2. Організаційні засади політики регіонального розвитку (4 год.).

Суб'єкти державної регіональної політики та їх компетенція. Територіально-політичний контроль на національному рівні. Центральні та місцеві органи виконавчої влади в системі формування та реалізації регіональної політики. Агенти центрального уряду в регіонах.

Міське та регіональне самоврядування. Структура органів місцевого самоврядування. Ресурсна база місцевого самоврядування. Органи самоорганізації населення.

Практичне заняття 3

Практичне заняття 4

Змістовий модуль 2. Механізми політики регіонального розвитку та територіальне планування

Лекція 3. Регіональна політика як інститут суспільного управління (2 год.).

Управління як суспільне явище. Поняття регіональної політики. Державна регіональна політика.

Практичне заняття 5

Лекція 4. Засади політики регіонального розвитку та її механізми (4 год.).

Політика регіонального розвитку та її механізми. Політика регіонального розвитку в Європейському Союзі та в Україні. Державна та регіональні стратегії регіонального розвитку. Плани дій з реалізації стратегій. Основні напрями стратегування регіонального розвитку.

Практичне заняття 6

Практичне заняття 7

Лекція 5. Стратегічне просторове планування (2 год.)

Принципи та особливості стратегічного регіонального/просторового планування.

Практичне заняття 8

Індивідуальне завдання

1. Концепції центр-периферійних відносин (Валлерстайн, Роккан, Шилз).
2. Концепція «простору потоків» М.Кастельса та її вплив на планування територій.
3. Реформи регіонального управління в країнах Євросоюзу.
4. Концепція «нового регіоналізму» та особливості її реалізації.
5. Реформи адміністративного управління регіонами в незалежній Україні.
6. Співробітництво територіальних громад.
7. Стратегія регіонального розвитку-2027.
8. Структура системи територіального планування в Україні.
9. Регіональне управління та місцеве самоврядування в умовах війни.

Індивідуальне завдання підлягає захисту Здобувачом на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, Здобувачи можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді дидактичного проєкту, у формі презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь Здобувача у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до початку сесії. Викладач має право вимагати від Здобувача доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (залік, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості умінь поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення екзаменаційної сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю іспит

Поточне оцінювання		Індивідуальне завдання	Сума балів
Змістові модулі			
1	2		
25	45	30	100

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	25	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	20	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	18	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПИТАННЯ МОДУЛЬНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЯ

1. Регіон як соціальний простір.

2. Типології регіонів.
3. Явище регіоналізації: сутність, прояви.
4. Адміністративно-територіальний устрій.
5. Одиниці асиметричного адміністративно-територіального поділу.
6. Адміністративно-територіальний поділ України: інституційні виміри та перспективи розвитку.
7. Форма державного устрою: поняття та типологія.
8. Україна як унітарна держава.
9. Поняття автономії: сутність, типологія.
10. Державна регіональна політика: поняття та інституційні виміри.
11. Поняття регіонального розвитку.
12. Політика регіонального розвитку: сутність, складові, інструменти.
13. Механізми регіонального розвитку.
14. Інститути та інституції регіонального втручання.
15. Нормативно-правова структура політики регіонального розвитку в Україні.
16. Стратегії регіонального розвитку та їх імплементація.
17. Поняття регіонального управління: сутність, інституційні виміри.
18. Місцеві органи виконавчої влади: функції, типологія.
19. Місцеве самоврядування: сутність, компетенція, повноваження, функції.
20. Державний контроль за місцевим самоврядуванням: функції, напрями, механізми.

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

Методичне забезпечення дисципліни

Підручники

Основи регіонального управління в Україні: підручник. Авт.-упоряд.: В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий, В. С. Куйбіда та ін.; за заг. ред. В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. К.: НАДУ, 2012. 576 с.

Навчальні посібники

Державне та регіональне управління : навч. посіб. / О. Ю. Бобровська, Т. О. Савостенко, О. Ю. Матвеева, В. К. Лебедева. 2-ге вид., доповн. Дніпро : ДПІДУ НАДУ, 2018. 160 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/123611/mod_resource/content/1/derzhavne_regionalne_upravlinnia.pdf.

Небава М. І., Ткачук Л. М. Управління регіональним розвитком: Електронний навчальний посібник. URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/fmib/25nebava_upravlinnya_regionalnym_rozvytkom/index.html.

Конспекти лекцій

Перегуда Є.В. Регіональна політика та місцеве самоврядування: презентації лекцій.
URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3115>.

Тестові завдання

Тестові завдання до курсу. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3115>.

Словники, довідники

Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Т. 5 : Територіальне управління / наук.-ред. колегія : О. Ю. Амосов (співголова), О. С. Ігнатенко (співголова) та ін. ; за ред. О. Ю. Амосова, О. С. Ігнатенка, А. О. Кузнецова. Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2011. 408 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/122361/mod_resource/content/1/entsiklopedia_region.pdf.

Руденко О.М., Козюра І.В., Ткаленко Н.В., Іваницька О.М., Червякова О.В., Шевченко А.Є. Місцеве самооврядування: словник-довідник: навч. посібн. Київ: Кондор, 2016. 182 с.

Нормативно-правові акти

Конституція України у редакції Закону України від 02.06.2016 р. №1401=VIII [Електронний ресурс] // *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. URL : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254_k/96-vr#Text (дата звернення : 01.09.2023).

Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. №2456-VI. Редакція від 29.09.2021. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. №50-51. Ст. 572. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.

Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» від 28.12.2014 р. №79-VIII. Редакція від 01.01.2017. *Відомості Верховної Ради*. 2015. №12. Ст. 76. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-19/paran34#n34>.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» від 28.04.2021 р. №1423-IX. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/T211423?an=1497>.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та удосконалення містобудівного законодавства» від 09.04.2015 р. №320-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2015. №28. Ст. 236. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/320-19#Text>.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій». від 09.07.2022 р. № 2389-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2389-20#Text>.

Закон України «Про внесення змін до Закону України "Про співробітництво територіальних громад" щодо упорядкування окремих питань співробітництва територіальних громад» від 12 січня 2023 р. №2867-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2867-20#Text>.

Закон України «Про Генеральну схему планування території України» від 07.02.2002 р. №3059-III. Редакція від 18.11.2012. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. №30. Ст. 204. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3059-14#Text>.

Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» від 23.03.2000 р. Редакція від 02.12.2012. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. №25. Ст. 195. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602->

14#Text.

Закон України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» від 17.12.2020 р. №1116-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text>.

Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015 р. №889-VIII. Редакція від 13.10.2021. *Відомості Верховної Ради*. 2016. №4. Ст. 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.

Закон України «Про засади державної регіональної політики» від 05.02.2015 р. №156-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 13. Ст.90. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>.

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. Редакція від 29.08.2021. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 09.04.1999 р. №586-XIV. Редакція від 01.08.2021. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. №20-21. Ст. 190. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>.

Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 02.05.2023 р. №3077-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3077-20#Text>.

Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів» від 08.09.2005 р. №2850-I.V. Редакція від 02.12.2012. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. №51. Ст. 548. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850-15#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання державного фонду регіонального розвитку» від 18.03.2015 р. №196. Редакція від 06.04.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/196-2015-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання діяльності агенцій регіонального розвитку» від 21 жовтня 2022 р. №1203. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1203-2022-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів» від 04.08.2023 р. №816 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/816-2023-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» від 05.08.2020 р. №695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року» від 21.07.2006 р. №1001. Втратила чинність на підставі Постанови КМ №385 від 06.08.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1001-2006-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року» від 06.08.2014 р. №385. Редакція від 17.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF#n11>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу соціально-економічних показників розвитку регіонів, районів та міст обласного, республіканського в Автономній Республіці Крим значення для визнання територій депресивними» від 02.03.2010 р. №235. Редакція від 18.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/235-2010-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів» від 15.12.2010 р. №1132. Редакція від 29.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1132-2010-%D0%BF/print1433743691353383#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки, укладення та виконання угоди щодо регіонального розвитку і відповідної типової угоди» від 23.05.2007 р. №751. Редакція від 25.07.2015. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/751-2007-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегії і плану заходів» від 11.11.2015 р. №931. Редакція від 17.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/931-2015-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів» від 11.11.2015 р. №932. Редакція від 01.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-%D0%BF#Text>.

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації у 2021-2023 роках Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» від 12.05.2021 р. №497-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/497-2021-%D1%80#Text>.

Наказ Міністерства розвитку громад та територій України «Про затвердження Порядку формування Концепції інтегрованого розвитку території територіальної громади» від 22.09.2022 р. №172. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1421-22#Text>.

Європейська хартія місцевого самоврядування (м. Страсбург, 15.10.1985 р.). Офіційний переклад. Ратифіковано Законом України від 15.07.1997 р. №452/97- ВР. Редакція від 16.11.2009. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text.

Declaration of the Assembly of European Regions On Regionalism in Europe. Adopted by the Assembly meeting in Basel on 4th December 1996: URL: <https://www.minregion.gov.ua/press/news/rozvytok-mizhmuniczypalnogo-spivrobitnyczstva-komitet-vru-pidtrymav-vidpovidnyj-zakonoprojekt/>.

Додаткова література

Архіпенко І. Зарубіжний досвід формування й реалізації регіональної економічної політики. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2019. Вип. 2 (41). С. 32-42.

Бабінова О. Регіональна політика як предмет науково-теоретичного аналізу. *Вісник НАДУ*. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124674/mod_resource/content/1/regionalna_politika_istoriografii.pdf.

Войтик О. Особливості державного управління регіональним розвитком: теоретичні аспекти. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2017. Вип. 1(32). С. 21-26. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124643/mod_resource/content/1/osoblivosti_politiki_regionalnogo_rozvitku.pdf.

Грищенко І.М. Зарубіжний досвід управління регіональним розвитком. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124041/mod_resource/content/1/zarubizhne_upravlinnia_rozvitkov_grishchenko.pdf.

Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / [Шевченко О. В., Романова В. В., Жаліло Я. А. та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. – Київ : НІСД, 2020. – 153 с.

Європейська регіональна політика: підручник. За ред. Крисоватого А. та Ліщинського І. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ЗУНУ», 2020. 236 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124040/mod_resource/content/1/evropeyska_regionalna_politika_pidruchnik.pdf.

Жаліло Я.А. та ін. Нова регіональна політика для нової України: Аналітична доповідь (Скорочена версія). К., Інститут суспільно-економічних досліджень, 2017. 36 с. URL:

http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124745/mod_resource/content/1/nova_regionalna_politika.pdf.

Журавльова О. Новий адміністративно-територіальний устрій: як змінюють карту

України. URL: <https://www.dw.com/uk/novy-administrativno-terytorialnyi-ustroi-yak-zminiuiut-kartu-ukrainy/a-53759340>.

Збірник «Нова державна регіональна політика в Україні». Під заг. ред. В.С. Куйбіди. Київ, Видавництво «Крамар», 2009. 232 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124645/mod_resource/content/1/nova_regionalna_politika_evtora.pdf.

Зверяков М. І., Кухарська Н. О., Клевцевич Н. А., Шараг О. С. Стратегування регіонального розвитку: теорія, методологія, концепція: монографія. Одеський національний економічний університет МОН України. Одеса : Атлант BOI COIU. 241 с.

Керецман В. Ю. Державне регулювання розвитку регіонів України: теорія і практика: монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2019. 512 с.

Краснопольська Т.М. Регіональна політика України: типи та інструменти. *Актуальні проблеми політики*. 2016. Вип. 58. С. 189-202. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124044/mod_resource/content/1/regionalna_politika_tipi_instrumenti.pdf.

Кривецький О. Новий територіально-адміністративний поділ як ключовий крок реформи децентралізації. *Громадська думка про правотворення*. 2020. №16(201). С. 12-14. URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/dumka/2020/16.pdf>.

Куйбіда В., Ткачук А., Забуковець-Ковачич Т. Регіональна політика : правове регулювання. Світовий та український досвід. За заг. ред. Р. Ткачука. К.: Леста, 2010. 224 с. URL: <http://surl.li/ebskx>.

Лелеченко А.П., Васильєва О.І., Куйбіда В.С., Ткачук А.Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. К., 2017. 110 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124042/mod_resource/content/1/mistseve_samovriaduvannya_detsentralizatsiia.pdf.

Маруняк Є., Лісовський С., Голубцов О., Чехній В. та ін. Дослідження впливу концентрації сільськогосподарських земель на довкілля та суспільство в Україні (повна версія). К., 2020. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/127264/mod_resource/content/1/kontsentratsiia_zemel_suspilstvo.pdf.

Механізми реалізації регіональної політики: оцінка ефективності та напрями удосконалення: монографія. Наук. ред. С.Л. Шульц; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». Львів, 2018. 205 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»). URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/122362/mod_resource/content/2/mechanismus_region_politika.pdf.

Місцеве самоврядування в Україні та зарубіжних державах: порівняльно-правові аспекти: монографія. За заг. ред. О. В. Батанова, О. В.Марцеляка, А. Берлінгуера. Київ: Вид-во «ОСНОВА», 2020. 672 с.

Мішина Н.В. Муніципальна реформа в Україні: стан і перспективи. *Право України*. 2018. №4. С. 126-138.

Оновлення регіональних стратегій задля забезпечення стабільного розвитку: Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень. 2016. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/regionalniy-rozvitok/onovlennya-regionalnikh-strategiy-zadlya-zabezpechennya>.

Організація співробітництва територіальних громад в Україні: практичний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування К., 2017. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124646/mod_resource/content/1/organizatsiia_spivrobitnistva_gromad.pdf.

Остапенко П., Бончковський О. Перхалюк Р. Остапенко С. Атлас адміністративно-територіального устрою України: новий районний поділ та територіальні громади: 2020. Вид. друге. К., 2020. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp->

content/uploads/2020/10/atlas_novogo_atu_2020.pdf.

Перегуда Є.В. Виконавча влада України: Політико-правові аспекти модернізації: монографія. К.: Логос, 2013. 408 с.

Перегуда Є.В. Право на місто: проблеми та шляхи реалізації. *Права людини в умовах розбудови соціальної правової держави в Україні*: зб. наук. пр. К.: Бескиди, 2020. С. 65-74.

Регіональна політика Європейського Союзу: підручник. За ред. В.Чужикова. К.: КНЕУ, 2016. 495 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/122952/mod_resource/content/1/regionalna_politika_EU_pidruchnik.pdf.

Савчук Д. Передача земель громадам та інші нововведення Закону №1423-IX. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analytics/204672_peredacha-zemel-gromadam-ta-nsh-novovvedennya-zakonu-1423-ix.

Стратегічне планування розвитку територіальних громад — шлях України до Європейського Союзу. URL: <http://surl.li/edkho>.

Територіальний розвиток і регіональна політика в Україні: Виклики та пріоритети України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України. Наук. редактор В. С. Кравців. Львів, 2018. 157 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»). URL: <http://surl.li/ebslz>.

Упровадження децентралізації публічної влади в Україні: національний і міжнародний аспекти / За заг. ред. М.В.Савчина. — Ужгород: ТІМΠΑНИ, 2015. — 216 с.

Фокус реформи децентралізації в Україні — підвищення стандартів прозорості, захищеності та підзвітності місцевого самоврядування. 17.02.2023. URL: <https://mtu.gov.ua/news/34047.html>.

Anderson B. The City in Transgression. Human Mobility and Resistance in the 21st Century. Routledge, 2020. 230 p.

Brenner N. New Urban Spaces. Urban Theory and the Scale Question. Oxford University Press, 2019. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/123633/mod_resource/content/1/miska_kritichna_teoriia.pdf.

Інформаційні ресурси

Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=4393>.

Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. URL: <http://komsamovr.rada.gov.ua/>.

Розділ «Регіональна політика» на Єдиному веб-порталі органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/regionalna-politika>.

Державний фонд регіонального розвитку. URL: <https://dfrr.minregion.gov.ua/>.

Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. URL: ipend.gov.ua.

Науковий журнал «Регіональна економіка». URL: <http://re.gov.ua/>.